

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
PL 32
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo@tem.fi

TEM/2490/00.06.02/2017

KEMIKAALIKOhteiden suojaamista lainvastaiselta toiminnalta selvittäneen työryhmän raportti

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa Kaupan liitolta ja Teknisen Kaupan Liitolta kemikaalikohteiden suojaamista lainvastaiselta toiminnalta selvittäneen työryhmän raportista.

Ministeriön asettaman työryhmän tehtävänä oli selvittää sääntelytarpeet lain 390/2005, ns. kemikaaliturvallisuuslain, soveltamisalan kohteissa koskien varautumista tavanomaista rikolliseen toimintaan, tahalliseen vahingontekoon ja terrorismiin, mukaan lukien kybervaikuttaminen. Työryhmän antamat ehdotukset osaltaan toimeenpanevat sisäministeriön viime joulukuussa julkaisemaa ”kansallista CBNE -strategiaa 2107”.

Kaupan liitto ja Teknisen Kaupan Liitto yhdessä esittävät lausuntonaan kohteliaimmin seuraavaa:

Työryhmä toteaa raportissaan, että turvallisuusympäristön viimeaikaisten muutosten takia nykyisessä kemikaaliturvallisuutta koskevassa lainsäädännössä säädetyt toimenpiteet eivät yksin ole riittäviä lainvastaiseen toimintaan varautumiseksi, eikä Suomi ole uhkien ulkopuolella. Tuemme ajatusta, että olemassa olevaa, tavanomaisiin kemikaali-onnettomuuksiin varautumiseen liittyvää lainsäädäntöä täydennetään tarkoituksenmukaisella tavalla vastaamaan myös rikolliseen ja terroristiseen toimintaan varautumisen osalta. Tavanomainen kemikaaliturvallisuustyö sekä käytännön toimenpiteet ja toisaalta tarkoitukselliseen vahingontekoon varautuminen ovat erottamattomasti yhdessä kaupan alan yrityksen turvallisuusjohtamisessa, joten kannaltamme on luontevaa sisällyttää edellä mainitut osa-alueet kemikaaliturvallisuuslakiin sen soveltamisalaa laajentamalla. Kaupan toimijat huolehtivat jo nyt turvallisuusasioista kokonaisvaltaisesti osana johtamisjärjestelmiään lakisääteisiä velvoitteita noudattamalla ja lisäksi muin omaehtoisin toimenpitein.

Kaupan alalla on eri kokoisia ja toiminnoiltaan hyvin erilaisia yrityksiä. Tämän takia varastoitavien kemikaalien ominaisuudet ja määrät vaihtelevat yrityksestä ja ajan- kohdasta toiseen. Teollisuudelle raaka-aineita maahantuovissa yrityksissä kemikaalien määrät ovat luonnollisesti yleensä suuria verrattuna vähittäiskaupan varastoissa ja myymälöissä oleviin määriin. Lakisääteiset velvoitteet tulisi asettaa niin, että toiminnan laajuus ja luonne on mahdollista huomioida tarkoituksenmukaisten toimien valinnassa, kohdekohtaiseen riskinarviointiin perustuen. Menettelyistä tulee luoda mahdollisimman joustavat ja hallinnollisesti mahdollisimman vähän yritystä rasittavat. Kaupan alan yrityksissä toteutetaan jo nyt laajasti monenlaisia hyviä käytäntöjä päivittäisessä turvallisuustyössä.

Vaikka työryhmä ei perustelluista syistä käsitellyt vaarallisten aineiden kuljetuksiin ja tilapäiseen varastointiin liittyviä turvallisuuskysymyksiä, todettakoon, että eri lainsäädäntöjen vaatimusten on erittäin tärkeä nivoutua johdonmukaisesti yhteen. Eri lainsäädäntöjen soveltamisen ja sitä kautta vastuiden selkeyttäminen kemikaalien kuljetukseen liittyvien eri toimintojen suhteen on kokonaisturvallisuuden näkökulmasta erittäin oleellista. Lisäksi kemikaaliturvallisuuslaissa ei tulisi nyt säätää VAK-määräysten kanssa päällekkäisiä turvallisuustoimenpiteitä ns. tuotantolaitoksen alueella.

Pidämme hyvänä ja tarpeellisena, että mahdollisessa lain jatkovalmistelussa arvioidaan myös henkilöturvallisuusselvityksen mahdollisuuden tarpeellisuus ja laajuus, ja että sen tekeminen olisi työnantajalle riskinarviointiin perustuen vapaaehtoinen.

Toivomme myös, että uusien määräysten toimeenpanon siirtymäajat tukevat toiminnan- harjoittajan kannalta mahdollisimman vähäistä hallinnollisen ja taloudellisen taakan muodostumista.

Lopuksi kiitämme vielä mahdollisuudesta tulla kuulluksi jo työryhmän työskentelyn aikana.

Kunnioittavasti

Kaupan liitto

Juhani Pekkala
Juhani Pekkala
Toimitusjohtaja

Teknisen Kaupan Liitto

Markku Uitto
Markku Uitto
Toimitusjohtaja